

Klassieke Verhale deur Charles Dickens

David Copperfield

Ek is in Blundestone, in Suffolk, gebore. My pa se oë het ses maande voordat myne vir hierdie wêreld se lig oopgegaan het, reeds vir altyd gesluit.

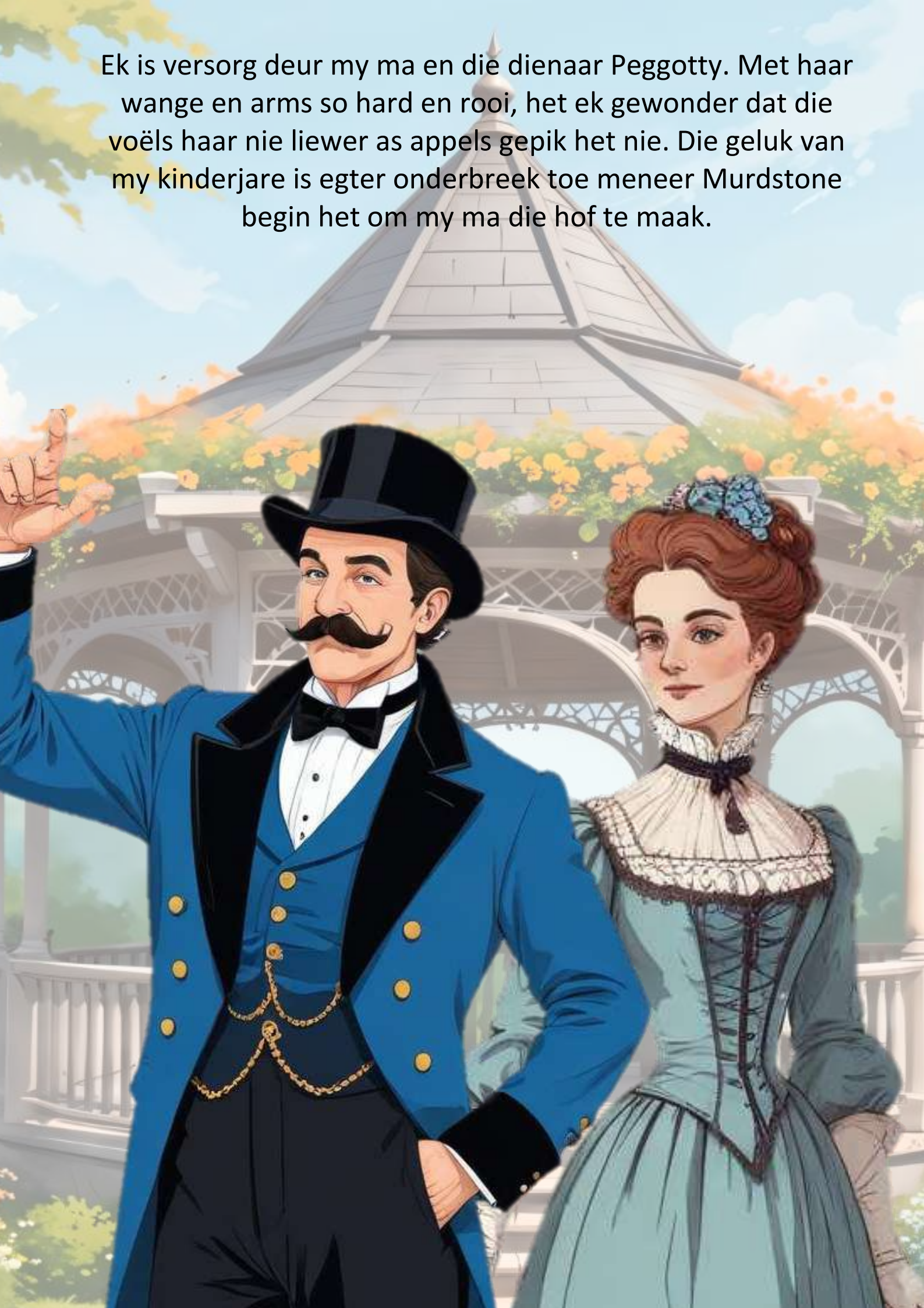
Op 'n winderige Maart middag voor my geboorte het my ma by die vuur gesit. Sy het siek gevoel en gehuil toe 'n vreemde vrou by die venster inkyk en haar neus teen die glas druk. Dit was my pa se tannie, die ryk en eksentrieke Betsey Trotwood.

Alhoewel my pa een van haar gunsteling was, het tannie Betsey my ma nooit ontmoet nie – sy het dit afgekeur dat my pa met so 'n “waspop” getrou het. Haar aankoms het my ma so geskok dat ek juis daardie Vrydag gebore is. Toe die saggearde dokter, mnr. Chillip, egter vir Betsey sê: “Dis 'n seun,” het sy haar hoed gegryp en sonder 'n woord vertrek.

Ek is versorg deur my ma en die dienaar Peggotty. Met haar wange en arms so hard en rooi, het ek gewonder dat die voëls haar nie liefier as appels gepik het nie. Die geluk van my kinderjare is egter onderbreek toe meneer Murdstone begin het om my ma die hof te maak.

Op 'n dag het Peggotty my geneem om haar familie in Yarmouth te gaan besoek. Ek het haar broer, Daniel, ontmoet en ook sy aangename broerskind en susterskind, die neefs en niggies Ham en Little Em'ly. Hulle het saam met die weduwee mevrou Gummage in 'n groot swart boot op die strand gewoon. Daar was 'n ysterpyp wat as 'n skoorsteen uitgesteek het en 'n deur wat in die kant uitgesny was. Ek het sommer baie van die mooi Em'ly begin hou. Terwyl ons langs die strand geloop het, het sy vir my gesê: "Ek sal so graag 'n dame wil wees."

Binnevaartskepe was stewige vaartuie wat ontwerp is om vrag veilig te vervoer. In die Victoriaanse tyd het baie handelsmaatskappye bote gebruik om goedere op en af langs die kus te vervoer.

Op 'n koue, bewolkte middag het ek huis toe gekom en ontdek dat my ma met mnr. Murdstone getrou het. Kort daarna het mnr. Murdstone se suster, Jane, ook by ons kom woon. Murdstone was 'n wrede, ongevoelige man. Eendag, toe hy my geslaan het omdat ek my lesse nie goed genoeg geleer het nie, het ek die hand waarmee hy my in my mond gehou het, gegryp en my tande stewig daarom toegeklem. Ten spyte van my ma se protes, is ek na Salem House, 'n kosskool in Londen, gestuur.

Meneer Barkis het my 'n deel van die pad in sy wa geneem en my gevra dat wanneer ek vir Peggotty skryf, ek vir haar die vreemde boodskap moet gee: 'Barkis is gewillig.'

Salem House is bestuur deur meneer Creakle, 'n vriend van die koue meneer Murdstone. Met my aankoms is ek gedwing om 'n bord te dra waarop gestaan het: Pasop vir hom. Hy byt. Ek sou baie ongelukkig gewees het as dit nie was vir die goeie Tommy Traddles en die aantreklike, selfversekerde James Steerforth nie."

Toe die vakansie aanbreek, het ek weer saam met Barkis gereis. Hy het gesê Peggotty het nog nie geantwoord nie. 'Jy kan vir haar sê,' het hy vir my gesê, 'Barkis wag nog vir 'n antwoord.'

Dit het vreemd gevoel om by die huis te kom en my ma by die vuur te sien sit met 'n baba wat sy voed. Sy en Peggotty het my oor en oor gesoen. Meneer Murdstone en Jane het egter afsydig gebly.

Ek is gou terug skool toe gestuur, waar alles onveranderd aangegaan het tot die dag toe ek na meneer Creakle se kantoor geroep is. 'Jou ma,' het hy gesê, 'is baie ... siek ... sy is ... dood.'

Op pad huis toe het ek in Yarmouth gestop om gemeet te word vir my rouklere. Meneer Omer, die begrafnisondernemer, was 'n vrolike man. Hy is vriendelik gehelp deur sy dogter Minnie en sy kis-maker, genaamd Joram.

In Dickens se tyd het rou 'n formele aspek gehad. Dit was algemeen dat spesiale swart klere daarvoor gemaak is. As 'n teken van respek het mense dikwels vir 'n jaar of langer swart gedra nadat 'n geliefde gesterf het."

By die huis het 'n ontroosbare Peggotty vir my gesê: 'Sy was lankal nie meer gesond nie.' Die baba het ook gesterf. Nadat Peggotty uit haar diens ontslaan is, het sy my weer na Yarmouth geneem om te gaan kuier. In 'n klein kerkie het sy stilweg met die getroue Barkis getrou.

Ek het nie weer skool toe gegaan nie, maar is na die Murdstone en Grinby se telkantoor in Blackfriars gestuur.

Daar het ek meneer Micawber ontmoet, wat vir my 'n kamer verhuur het. Ek het gou vriende geword met sy vrou en kinders

Meneer Micawber was 'n ietwat stewige middeljarige man, met nie meer hare op sy groot, blink kop as wat daar op 'n eier is nie. Hy was voortdurend in die skuld en is uiteindelik tronk toe gestuur.

Ná sy vrylating het meneer Micawber besluit om saam met sy familie Londen te verlaat. Ek het slim planne gemaak om Peggotty sover te kry om vir my geld en tannie Betsey se adres in Dover te stuur. Hoewel my besittings en geld op pad gesteel is, het ek my reis te voet voortgesit en uiteindelik aangekom met my klere en skoene in 'n jammerlike toestand. Toe ek my tannie in haar netjiese kothuistuin kry, het ek gesê: 'Asseblief, Tannie, ek is u neef.

O, liewe hemel!' het my tannie gesê en op die gruispaadjie gaan sit. Maar sy het my toegelaat om te bly, veral nadat sy meneer Murdstone en mejuffrou Murdstone ontmoet het, wat met 'n donkie oor Tannie se geliefde groen grasveld gery het!

In die Victoriaanse tyd kon mense wat in skuld verval het, na 'n skuldenaarstronk gestuur word. Dit was verskriklike plekke waaruit mense slegs vrygelaat kon word wanneer die skuld betaal is — iets wat byna onmoontlik was tensy die gevangene ryk vriende gehad het om te help.

“Oh, Lord!” said my aunt, and sat down on the gravel path. But she let me stay, especially after meeting Mr Murdstone and Miss Murdstone, who rode a donkey across Aunt’s beloved green!

Victorians who fell into debt could be sent to a debtor’s prison. These were terrible places from which people could only be freed once the debt was paid — an almost impossible task unless the prisoner had wealthy friends to help.

Op 'n dag het my tannie my na Canterbury geneem. In 'n baie ou huis met lang, lae vensters met ruite het ek haar prokureur, meneer Wickfield, ontmoet, asook sy pligsgetroue dogter Agnes en sy vreemd-lykende klerk, Uriah Heep — 'n hoëskouerige, maer jongman met rooi hare wat kort soos stoppels gesny was, byna geen wimpers nie en geen wenkbroue nie.

Terwyl ek vir my tannie gewag het, het ek oorkant die kamer gesit waar Uriah gewerk het. Sy oë, soos twee rooi sonne, het my heimlik dopgehou. Op meneer Wickfield se raad het ek by hom geloseer terwyl ek 'n skool bygewoon het wat deur die vriendelike dokter Strong bestuur is.

Toe ek my opleiding voltooi het, het my tannie my verlot gegee om Peggotty te gaan besoek terwyl ek oor 'n geskikte loopbaan nadink. In Londen het ek weer vir Steerforth ontmoet, wat my na Highgate geneem het om sy trotse, besitlike ma en haar metgesel, Rosa Dartle, te ontmoet. Rosa het 'n litteken oor haar lippe gehad. 'Ek was 'n jong seun, en sy het my baie geërger, en toe het ek 'n hamer na haar gegooi,' het Steerforth verduidelik.

Ek het op my beurt vir Steerforth geneem om die Peggottys te gaan besoek. Ham en Little Em'ly het pas verloof geraak. Steerforth het so baie van Yarmouth gehou dat hy 'n boot gekoop het sodat hy gereeld daarheen kon vaar.

Terug in Londen is ek as leerling by Spenslow & Jorkins geplaas. Een aand het ek vir Agnes ontmoet, wat Londen besoek het om haar pa se agent te sien. Sy het my teen Steerforth gewaarsku en vir my gesê dat Uriah 'slim en waaksaam' is. 'Hy het my pa se swakhede bemeester,' het sy gesê, 'en daarvan voordeel getrek.'

Kort daarna, toe Uriah met my praat, het hy aan my toevertrou dat hy 'n passie vir Agnes het. Ek was verskrik.

Maar passie sou gou ook in my eie lewe kom. Toe ek meneer Spenlow se simpel maar pragtige dogter, Dora, ontmoet, het ek hopeloos verlief geraak. Sy het die lieflikste stem, die vrolikste lag en die mees betowerende maniere gehad. Ongelukkig het haar pa mejuffrou Murdstone as 'n metgesel vir sy dogter aangestel.

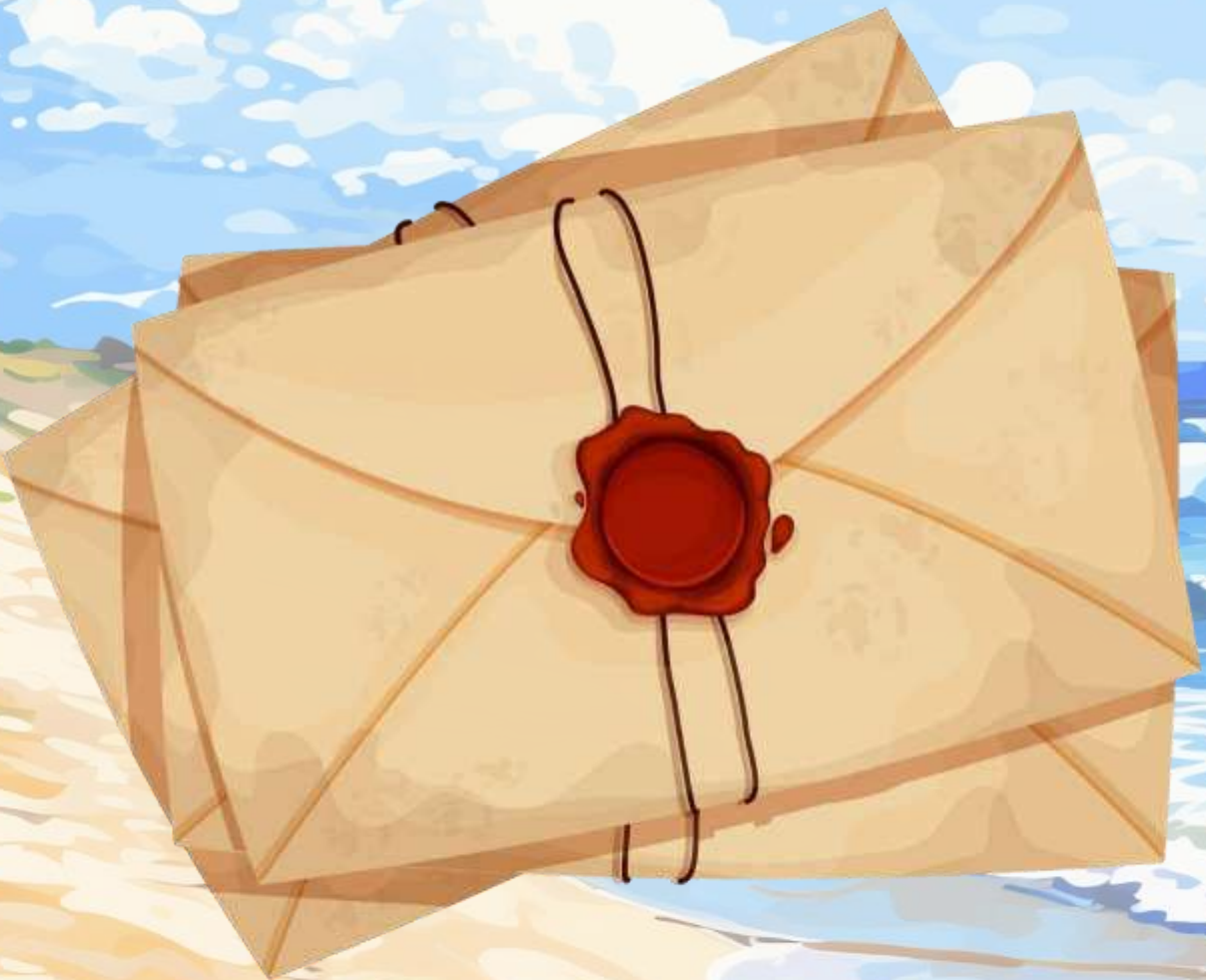
Op 'n aand, terwyl ek saam met die Micawbers en my ou skoolvriend Tommy Traddles geëet het, het Steerforth 'n briefie van Peggotty gebring. Barkis was besig om te sterf. Natuurlik het ek dadelik na Yarmouth gehaas.

Ek het uitgevind dat Em'ly kort ná Barkis se dood verdwyn het. Sy het vir Ham 'n briefie gelos waarin sy belowe het om 'n ooit terug te kom nie, tensy hy my as 'n dame terugbring.'

Die man wat daarby betrokke was, was Steerforth.

Peggotty se broer Daniel was verslae en het vertrek om na Em'ly te gaan soek. Hy het gesê: 'My onveranderde liefde is by my geliefde kind, en ek vergewe haar.'

Terug in Londen het my tannie aangekom en gesê dat haar beleggings misluk het en dat sy en meneer Dick nou by my moet kom woon. Later, toe ek Canterbury besoek het, het Agnes vir my vertel dat Uriah nou meneer Wickfield se sakevennoot is. Hy was nie meer 'n nederige klerk nie en het saam met sy ma in die Wickfields se huis ingetrek.

Al was ek arm, het ek Dora in die geheim die hof gemaak. Toe mejuffrou Murdstone my liefdesbriewe vir Dora se pa wys, het hy dit hewig afgekeur. Toe hy egter skielik sterf en Dora sonder geld agterlaat, is sy na haar tannies gestuur om by hulle te gaan woon.

Uiteindelik is ons getroud. Die pragtige maar simpel Dora het probeer om vir my huis te hou, maar sy was heeltemal onbeholpe.

Met 'n besoek aan Canterbury het ek meneer Micawber gevind wat vir Uriah werk, wat feitlik die hele besigheid oorgeneem het. Ek het Agnes gesmeek om nie met Uriah te trou net om haar pa te behaag nie, want hy was depressief en het baie begin drink.

Terug in Londen het ek vir Daniel Peggotty ontmoet, wat pas uit Europa teruggekeer het en steeds vasbeslote was om na Em'ly te soek. Later het Steerforth se bediende vir my vertel hoe Steerforth vir Em'ly verlaat het.

Met Martha se hulp het Daniel Peggotty uiteindelik sy Em'ly in 'n vuil solderkamer gevind. 'Ek dank my Hemelse Vader, want my droom het waar geword,' het hy uitgeroep terwyl hy haar in sy arms geneem het. Hy het dadelik begin planne maak om na Australië te emigreer, waar Em'ly se verlede onbekend sou wees.

Dora was ernstig siek, maar sy het daarop aangedring dat ek gaan kyk hoe Traddles en meneer Micawber vir Uriah konfronteer. Terwyl meneer Micawber vir Uriah gewerk het, het hy ontdek hoe die voormalige klerk meneer Wickfield mislei het om beheer van die firma aan hom oor te dra.

Uriah het Wickfield se handtekening vervals en hom valslik beskuldig van verduistering. Tannie Betsey het haar ook in die saak ingemeng en Uriah gegryp. 'Jy weet wat ek wil hê,' het sy geskree.

Sy het gevrees dat meneer Wickfield haar geld verduister het, maar het stilgebly ter wille van Agnes. Nou is meneer Wickfield se naam gesuiwer en Tannie Betsey het haar beleggings teruggekry. Sy het vriendelik vir die Micawbers genoeg geld geleen sodat hulle 'n nuwe begin in Australië kon maak.

Terug in Londen was Agnes by Dora toe sy gesterf het.
Duisternis het voor my oë gekom. Dit het gevoel asof my
hele wêreld tot 'n einde gekom het.

Verduistering is wanneer geld of eiendom aan iemand
toevertrou word wat dit nie besit nie, maar wat dit
bedrieglik vir sy eie doeleindes gebruik.

Ek het ingestem om 'n brief van Em'ly aan Ham te neem, maar toe ek in Yarmouth aankom, het 'n storm gewoed en 'n skoener was besig om op die strand te vergaan. Sonder om aan sy eie lewe te dink, het Ham die golwe ingestap en gesterf terwyl hy probeer het om 'n vreemdeling te red, wat ook gesterf het. Die vreemdeling was Steerforth.

Die Micawbers en die Peggottys, insluitend mevrou Gummage en Martha, het na Australië vertrek. Ek het 'n tyd lank in Switserland deurgebring en oor my ervarings geskryf. Ek het ook dikwels aan Agnes gedink.

Uiteindelik het ek na Dover teruggekeer, waar my tannie vir my nuus oor al my ou vriende gegee het en gesê het sy vermoed dat Agnes vir iemand lief is. Ek het Agnes gaan besoek en, terwyl ons oor Dora en Em'ly gepraat het, het ek opgemerk hoe mooi sy is.

Uiteindelik het ek vir haar gesê:

‘Ek het weggegaan, liewe Agnes, terwyl ek jou liefgehad het. Ek het weggebly terwyl ek jou liefgehad het. Ek het huis toe teruggekeer terwyl ek jou liefgehad het.’

Sy het haar sagte hande op my skouers gelê en my rustig aangekyk.

‘Ek het jou my hele lewe lank liefgehad,’ het sy gesê.

THINK

DIGITAL ACADEMY

